

Un castelloní de testa nevada, encorvat pel pes dels anys, amb uns ulls quasi apagats i unes mans nervudes, dèbils i tremoloses, seguint la tradició ens ho ha contat tal com direm, mentre un cigarret mig apagat tremolava constantment en els seus llavis ressecs. Es aquesta llegenda altament apreciable pel fons de moralitat que l'envolta...

Hi hagué, un any, — no se sap quin any, ni quina època, — d'extraordinària i mai vista misèria. Fins per satisfer les necessitats més apremiants era costós i difícil trobar una gota d'aigua. El sol llençava damunt l'extàtica plana castellanina raigs terribles de foc; el vent, roent i fort, cremava la terra àrida, i en el blau serè del nostre cel, no apareixia mai la cortina grassa i blanquinosa de cap núvol. Eren inútils totes les rogatives i tots els prec, talment com si Déu hagués volgut castigar als habitants de Castelló. Morts de fam, amb la misèria reflexada als rostres demacrats, caravanes enteres de famílies castellanines, com un rosari de negre dolor, abandonaven un país que semblava maleït. La misèria havia arribat al seu grau màxim i no es trobava ni un sol grà de blat, ni a Castelló, ni a cap dels pobles de la contrada.

No obstant, mentre algunes famílies morien de fam i misèria, mentre el dol es posava a totes les llars, hi havia un pagès opulent que tenia una gran alegria i una satisfacció creixent, com més grans eren els clams d'angoixa i com més es deixava notar la terrible misèria que circumdava Castelló. Era que aquest pagès, prohóm poderós, tenia molt blat; blat bo i en abundància que guardava amagat en els seus graners immensos amb l'esperança de que a causa de la falta, el preu aniria augmentant cada dia més i més ¡Pobre il lús! Pobre il lús i desgraciat, si aquell que l'ànima li salta de goig, mentre els seus germans es revolquen en el dolor i caminen pels viaranys espinosos de la sofrença! Essers abjectes i vils, aquells que saben obrir els llavis amb rialla de joia mentre els altres sofreixen!

Déu el castigà: Tot aquell blat que ell tantes i tantes voltes havia acariciat passant-lo d'una mà a l'altra amb voluptosa

PERGAMÍ

(Continuarà)